

Klastry- podstawy teoretyczne

Dr inż. Anna Szerenos

Politechnika Warszawska, Wydział Inżynierii Produkcji

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Program Innet

Plan prezentacji

- Koncepcja klastra
- Czynniki sukcesu klastra
- Główne formy współpracy w obrębie klastra
- Korzyści z funkcjonowania klastra
- Bariery w rozwoju klastrów w Polsce
- Pożądane działania władz regionalnych

Co to jest klaster?

„Geograficzne skupisko:

- wzajemnie powiązanych firm
- wyspecjalizowanych dostawców
- jednostek świadczących usługi
- firm działających w pokrewnych sektorach i
- związanych z nimi instytucji w poszczególnych dziedzinach,
konkurujących między sobą, ale również **współpracujących.**”

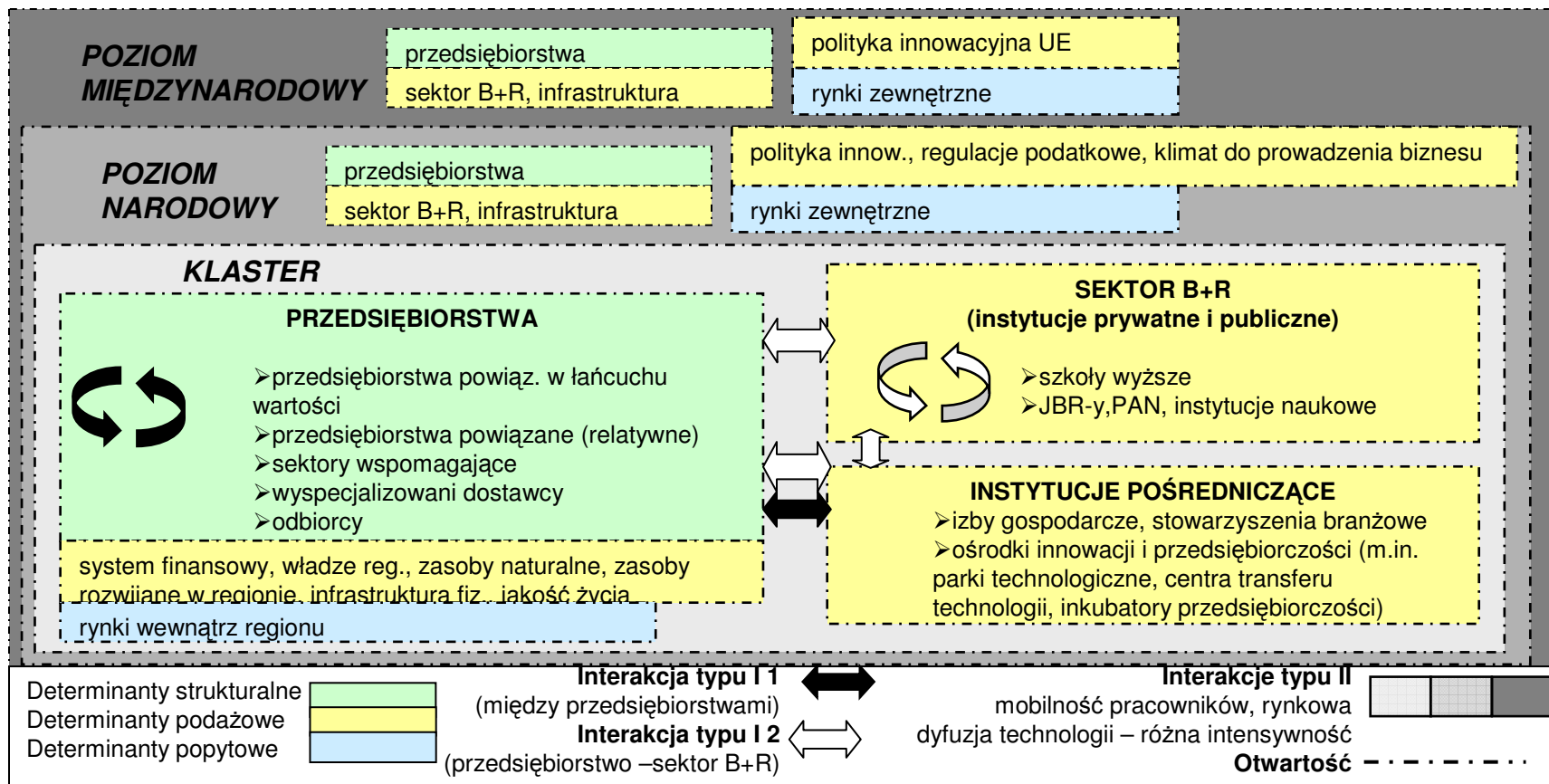

Po czym poznać klaster?

- na określonym terytorium występuje koncentracja małych i średnich przedsiębiorstw MSP
- występujące zgrupowanie MSP jest względnie jednorodne (należą do tych samych segmentów rynku) lub wyspecjalizowały się w relacjach produkt-rynek
- istnieją silne i trwałe relacje (interakcje) między przedsiębiorstwami, które relacje mogą przybierać różne formy
- przedsiębiorstwo istniejąc w systemie ma dostęp do usług handlowych i niehandlowych
- istnieje wspólna kultura

Powiązania w obrębie klastra

Czynniki sukcesu klastra

- obecność silnego ośrodka akademickiego
- rozwój technologii, usług opartych na zasobach występ. w regionie
- rozwój innowacyjnych firm
- rozbudowana infrastruktura wsparcia biznesu i infrastruktura fiz.
- dostępność kapitału
- atrakcyjne warunki życia
- rozwinięta przedsiębiorczość
- mobilność personelu

Główne formy współpracy w obrębie klastra

---

na poziomie strategicznym:

- alianse strategiczne
- budowa wspólnej strategii marketingowej

Główne formy współpracy w obrębie klastra

---

współpraca „pionowa”:

- współpraca w łańcuchu wartości
  - współpraca na zasadach podwykonawstwa produkcyjnego
  - wspólna realizacja określonych stadiów procesu produkcyjnego
  - współtworzenie produktów finalnych na zasadach partnerstwa
- relacje producent/konsument- działalność komercyjna (m.in. zakup produktów i usług, zamówienia na prace B+R, ekspertyzy zlecane instytucjom B+R, zakup aparatury badawczej)

Główne formy współpracy w obrębie klastra

---

współpraca „pozioma”- w zakresie działalności B+R:

- prowadzenie wspólnych badań (badania podstawowe, stosowane, prace rozwojowe)
- zawieranie porozumień licencyjnych
- wspólne patenty, zakup/sprzedaż patentów

Główne formy współpracy w obrębie klastra

---

nieformalne kontakty:

- spotkania - wymiana wiedzy i doświadczeń
- organizowanie, wspólny udział w konferencjach, szkoleniach, seminariach naukowych, targach branżowych
- wspólne publikacje naukowe
- tworzenie konsorcjów badawczo-rozwojowych
- członkostwo w stowarzyszeniach, izbach branżowych
- lobbying

Główne formy współpracy w obrębie klastra

- świadczenie/zakup usług szkoleniowych, informacyjnych i doradczych
- tworzenie firm odpryskowych (spin-off)
- wynajmowanie/udostępnianie powierzchni lokalowych, oprzyrządowania, infrastruktury
- doskonalenie zawodowe
- zatrudnianie, praktyki pracowników naukowych w przedsiębiorstwach
- działania podejmowane przez firmy w ramach edukacji studentów (wykłady w instytucjach B+R, szkolenia, praktyki, granty, staże itp.)

Korzyści z funkcjonowania klastra

Efekt synergii

Korzyści z funkcjonowania klastra

Korzyści związane z regionalną koncentracją działalności:

- uzyskanie przewagi logistycznej regionu
- stworzenie w regionie lokalnej sieci dostawców i nabywców
- uzyskanie logistycznych korzyści z „bliskości lokalizacyjnej”
- wykorzystanie istniejącego w regionie potencjału naukowego
- pozyskiwanie i zatrzymanie specjalistów wysokiej klasy
- przyciągnięcie kapitału niezbędnego do prowadzenia działaln. biznes.
- stworzenie skutecznych mechanizmów wsparcia działalności przez władze reg.
- promocja regionu

Korzyści z funkcjonowania klastra

Bezpośrednie korzyści dla przedsiębiorstw:

- ograniczenie ryzyka działalności
- korzyści skali produkcji, racjonalizacja produkcji
- wymiana i/lub badania i rozwój komplementarnych zasobów (kapitał, wiedza, technologia, patenty)
- stymulowanie konkurencji
- rozwój kluczowych kompetencji partnerów
- pokonywanie barier administracyjnych

Korzyści z funkcjonowania klastra

Bezpośrednie korzyści dla przedsiębiorstw:

- unikanie dublowania wysiłków
- dostęp do sieci powiązań i kontaktów partnera
- zwiększenie potencjału innowacyjnego
- szybsza dyfuzja innowacji
- transfer technologii

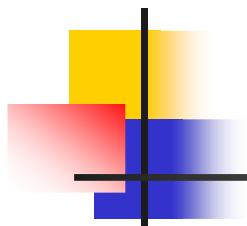
Korzyści z funkcjonowania klastra

Bezpośrednie korzyści dla przedsiębiorstw:

- skrócenie cyklu życia produktów
- uzyskanie wyższej produktywności
- niższe koszty działalności, podział kosztów
- dostęp do źródeł finansowania
- stworzenie nieformalnych kontaktów (spotkania, wspólny język, kultura)

Barriere w rozwoju klastrów w Polsce

BARIERY MENTALNE <ul style="list-style-type: none"> ! dominacja filozofii konkurencji ! niski poziom zaufania ! niski poziom wiedzy na temat klastrów	BRAK WSPÓŁPRACY <ul style="list-style-type: none"> ! słabe formalne powiązania między firmami ! płytkie formy współpracy ! słaba współpraca firm w zakresie działalności B+R ! słaba współpraca firm z sektorem B+R ! bardzo słaba współpraca firm z instytucjami pośred., władzami reg.	NISKI POZIOM INNOWACYJNOŚCI <ul style="list-style-type: none"> ! brak innowacji o skali międzynarodowej ! bardzo niska liczba uzyskiwanych patentów	PROBLEMY INSTYTUCJONALNE <ul style="list-style-type: none"> ! niezreformowany sektor B+R ! niedostateczny rozwój instytucji pośred. i infrastruktury finans.
---	--	---	--

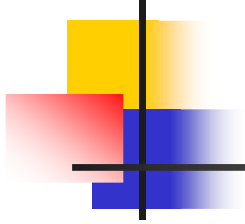

Pożądane działania władz regionalnych

---

ogólne wytyczne:

- koncentracja na wszystkich elementach klastra, a nie na indywidualnym przedsiębiorstwie
- koncentracja na partnerstwie
- pobudzanie i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości zamiast incydentalnych form wsparcia firm
- ukierunkowanie na osiągnięcie długookresowych celów

Dziękuję za uwagę